DERIVATIVES ON A TOPONYMIC BASE (LETTERS G, H)

Prof. Hab. Silvia PITIRICIU, PhD

University of Craiova

Abstract: Romanian derivatives on a toponymic base represent a segment of internal lexical creations providing national specificity. These words encapsulate and express a sense of national identity. The transition from proper names to common names of the inhabitants (of villages, towns) takes place by derivation with the suffix -ean/-an, a productive suffix in Romanian. Some common names are homonyms of adjectives, others differ at the suffixation level. The lexical-semantic re-evaluation of nouns denoting names of inhabitants and equivalent adjectives is necessary in Romanian, mainly because these words do not occur in normative works for general use. In the Romanian language, to be aware of the existing lexical constructions derived from toponyms is a necessity, the more so as the mention concerning this type of words does not occur in the normative works that are commonly designed for general use.

Keywords: derivation, suffix, lexical, toponym, anthroponym

0. Studierea toponimiei este importantă nu numai pentru onomastică, ci și pentru legătura acesteia cu lexicologia unei limbi. Toponimele pot fi cercetate și ca baze de derivare lexicală, numele create și adjectivele rezultate fiind înrudite cu baza. Derivarea privește toponimele compatibile cu sufixe care indică originea, apartenența la un loc: *-ean/-an*, *-eană/-ană*, *-eni/-ani*, *-ene/-ane* (pentru adjective), *-ean/-an*, *-eancă/-ancă*, *-eni*, *-ence* (pentru substantive).

Aceste sufixe sunt vechi în limba română; *-ean* provine din sl. *-(l)eaninŭ*, *-(l)ianin*[1], cu pluralul *-(l)iane*, *-ane*. După forma de plural *-(l)eane* a fost refăcut singularul *-(l)ean(u)*[2]. În istoria limbii române, derivatele sunt atestate înainte de secolul al XVI-lea. Gheorghe Bolocan consideră că „documentele secolelor al XIV-lea-al XV-lea atestă cuvinte cu acest sufix de la teme neslave, ceea ce demonstrează vechimea lui în sistemul

[1] *A se vedea Al. Philippide, Istoria limbii române I, 1864: 50, apud FCLR XVI-XVIII, 2007: 90.*
[2] *A se vedea Al. Graur, 1965: 116; FCLR XVI-XVIII, 2007: 90.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

de derivare românesc", exemplificând toponime precum: *Cărăreni* (1392), *Groșani* (1392), *Brădățeani* (1400-1403), *Corneni* (1424), *Olteni* (1436) ș.a.[3] În documentele slavo-române, lingvistul identifică și nume comune în *-ean*: *târgoviștean*, (1411), *brașovean* (1435), *câinean* (1505), *cisnădian* (1530), *hațegan* (1546) etc.[4] Sufixul a devenit productiv în limba română.

Continuând cercetarea derivatelor cu bază toponimică[5], ne-am ocupat deaceastă categorie de cuvinte, având ca material un corpus de aproximativ 1000 de nume de orașe, comune și sate de pe teritoriul actual al României, al căror nume începe cu literele G și H.

1.Derivate adjectivale cu sufixul *-ean, -ă* atașat la toponim sau la rădăcina acestuia

a. Baza o constituie mai multe toponime simple și derivate: *galeșean, -ă*/(pop.) *galeșan,-ă <Galeș* (sat SB), *Galeșu* (sat AG); *galițean, -ă<Galița* (sat CT); *garofean, -ă<Garoafa* (com., sat VN); *găbrean, -ă <Gabru* (sat DJ); *găbudean, -ă<Găbud* (sat AB); *gădălean, -ă<Gădălin* (sat CJ); *gădean, -ă<Gad* (sat TM); *găgean,-ă<Gagu* (sat IF); *găieștean, -ă<Găiești* (oraș DB); *găinești*ean, *-ă<Găinești* (sat SV, VL); *gălănești*ean, *-ă<Gălănești* (com., sat SV); *gălbinean, -ă* (sat HD); *gălbiniștean, -ă<Gălbinași* (com., sat BZ, CL); *gălbiorean, -ă <Gălbiori* (sat CT); *gălean, -ă<Galu* (sat NT); *găleștean, -ă<Găleși* (com., sat MS); *găloiești*ean, *-ă<Găloiești* (sat VN); *gălșean, -ă*/ (pop.) *gălșan, -ă<Galșa* (sat AR); *gălțean, -ă<Galțiu* (sat AB); *gămăcești*ean, *-ă<Gămăcești* (sat AG); *gămănești*ean, *-ă <Gămănești* (sat DB); *gănășean, -ă*/ (pop.) *gănășan, -ă<Ganaș* (sat SM); *găneștean, -ă<Găneasa* (com., sat IF, OT, MS; sat AB,AG, GL, IS, VS, VL); *gănțulean,-ă<Ganțulei* (sat VL); *gărânean, -ă <Gărâna* (sat CS); *gărvănean, -ă<Garvăn* (sat TL); *gărdănești*ean, *-ă<* sat MH); *gărdinești*ean, *-ă<Gărdinești* (sat AG); *gătejești*ean, *-ă <Gătejești* (sat VL); *găvănești*ean, *-ă<Găvănești* (com., sat OT; sat BZ, GJ, VL); *găvojdean, -ă<Gavojdia* (com., sat TM); *gâdincean, -ă<Gâdinți* (com., sat NT);

[3] *Gh. Bolocan, DTRO Oltenia, 1, 1993: 29.*
[4] *Ibidem, p. 29.*
[5] A se vedea și articolele noastre anterioare: Silvia Pitiriciu, *Détoponimique roumains*, în vol. *Numele și numirea. Actele conferinței internaționale de onomastică*, ediția I: Interferențe multietnice în antroponimie, Baia Mare, 19-21 septembrie, 2011, editor Oliviu Felecan, Cluj-Napoca, Editura Mega, p. 449-452 (pentru literele A,B); Silvia Pitiriciu, *Derivate cu bază toponimică (litera C)*, în vol. *Caietele Sextil Pușcariu II. Actele Conferinței Internaționale „Zilele Sextil Pușcariu"*, ediția a II-a, Cluj-Napoca, 10 - 11 septembrie 2015, Cluj-Napoca, Scriptor & Argonaut, 2015, p. 392-399, ISSN 2393-526X; Silvia Pitiriciu, *Derivate cu bază toponimică (literele D, E, F)*, în vol. *The Proceedings of the European Integration – Between Tradition and Modernity Congress*, Târgu-Mureș, Editura Universității „Petru Maior", Volume Number 6, 2015, p. 210-217, ISBN 978-606-581-095-2.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7
BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

*gâlcește*an, *-ă<Gâlcești* (sat AG, GJ); *gâldean*, *-ă <Gâldău* (sat CL); *gâmbășean*, *-ă*/ (pop.) *gâmbășan*, *-ă<Gâmbaș* (sat AB); *gâmbuțean*, *-ă <Gâmbuț* (sat MS); *gângiovean*, *-ă<Gângiova* (com., sat DJ); *gârbește*an, *-ă<Gârbești* (sat BT, IS); *gârbovean*, *-ă <Gârbovi* (com., sat IL), *Gârbovu* (sat GJ); *gârboviț*ean, *-ă<Gârboviț*a (sat AB); *gârcinean*, *-ă<Gârcina* (com., sat NT); *gârcovean*, *-ă <Gârcov* (com., sat OT); *gârdește*an, *-ă <Gârdești* (sat TR, VS); *gârleș*tean, *-ă<Gârleș*ti (sat DJ); *gârlicean*, *-ă<Gârliciu* (com., sat CT); *gârliș*tean, *-ă<Gârliș*te (sat CS); *gârliț*ean, *-ă <Gârliț*a (sat CT); *gârnicean*, *-ă <Gârnici* (com., sat CS); *gârnicelean*, *-ă<Gârnicel* (sat VL); *gârniceț*ean, *-ă <Gârnicetu* (sat VL); *gârniț*ean, *-ă<Gârniț*a (sat MH); *geangoș*tean, *-ă<Geangoești* (sat DB); *gebleș*tean, *-ă<Gebleș*ti (sat DJ); *gecășean*, *-ă*/ (pop.) *gecășean*, *-ă <Giacăș* (sat SB); *gefean*, *-ă <Gefu* (sat GL); *gelăcutean*, *-ă<Gealacuta* (sat HD); *gelmărean*, *-ă<Gelmar* (sat HD); *geomălean*, *-ă<Geomal* (sat AB); *georocelean*, *-ă<Georocel* (sat DJ); *gepean*, *-ă<Gepiu* (com., sat BH); *gepișean*, *-ă<Gepiș* (sat BH); *gerăușean*, *-ă*/ (pop.) *gerăușan*, *-ă<Gerăuș*a (sat SM); *gheduleș*tean, *-ă<Gheduleș*ti (sat AB); *ghelăieș*tean, *-ă<Ghelăieș*ti (sat NT); *ghencean*, *-ă<Ghenci* (sat SM); *gheorgheș*tean, *-ă<Gheorgheș*ti (sat MH); *gherceș*tean, *-ă <Gherceș*ti (com., sat DJ); *gherdelean*, *-ă<Gherdeal* (sat SB); *ghergăsean*, *-ă<Ghergheasa* (com., sat BZ); *gherghelean*, *-ă<Ghergheleu* (sat VS); *gherghește*an, *-ă<Gherghești* (com., sat VS; sat DB); *gherghinean*, *-ă<Gherghina* (sat CT); *gherghițean*, *-ă<Gherghița* (com., sat PH); *gherghițeș*tean, *-ă <Gherghițești* (sat DB); *gherlean*, *-ă <Gherla* (mun. CJ); *ghermănean*, *-ă<Gherman* (sat NT, TM); *ghermăneș*tean, *-ă<Ghermănești* (sat IF, VS); *ghertenișean*, *-ă <Ghertenis* (sat CS); *ghidicean*, *-ă<Ghidici* (com., sat DJ); *ghidovean*, *-ă<Ghidion* (sat NT); *ghiduțean*, *-ă <Ghiduț* (sat HR); *ghighean*, *-ă <Ghighiu* (sat PH); *ghigoieș*tean, *-ă<Ghigoiești* (sat NT); *ghilădean*, *-ă<Ghilad* (com., sat TM); *ghilăș*tean, *-ă<Ghileș*ti (sat SM); *ghilăveș*tean, *-ă<Ghilăveș*ti (sat BC); *ghilvăcean*, *-ă <Ghilvaci* (sat SM); *ghimbăvean*, *-ă<Ghimbav* (oraș, sat BV); *ghimiceș*tean, *-ă<Ghimiceș*ti (sat VN); *ghindăreș*tean, *-ă<Ghindăreș*ti (com., sat CT); *ghineș*tean, *-ă <Ghineș*ti (sat DB, MS); *ghingheș*tean, *-ă <Ghingheș*ti (sat GL); *ghiobeș*tean, *-ă<Ghiobeș*ti (sat VL); *ghiocelean*, *-ă<Ghiocel* (sat PH); *ghionean*, *-ă <Ghionea* (sat GR); *ghioșeș*tean, *-ă<Ghioșeș*ti (sat PH); *ghipeșean*, *-ă <Ghipeș* (sat HR); *ghirbomean*, *-ă <Ghirbom* (sat AB); *ghirăș*tean, *-ă<Ghireasca* (sat VS); *ghirișean*, *-ă*/ (pop.) *ghirișan*, *-ă<Ghiriș*a (sat SM), *Ghirișu Român* (sat CJ); *ghirodean*, *-ă*/ (pop.) *ghirozean*, *-ă <Ghiroda* (com., sat TM); *ghirolțean*, *-ă<Ghirolț* (sat CJ, SM); *ghizdărean*, *-ă<Ghizdaru* (sat GR); *ghizdăveș*tean, *-

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

ă<Ghizdăvești (sat DJ); *ghizelean, -ă<Ghizela* (com., sat TM); *gibeștean, -ă <Gibești* (sat VL); *gigherean, -ă<Gighera* (com., sat DJ); *gilortean, -ă<Gilortu* (sat GJ); *gilteștean, -ă <Gilteşti* (sat VS); *girocean, -ă <Giroc* (com., sat TM); *girovean, -ă<Girov* (com., sat NT); *giubegean, -ă <Giubega* (com., sat DJ); *giugeștean, -ă <Giurgești* (sat HD, IS, SV, VS); *giuluşean, -ă<Giuluş* (sat MS); *giulvezean, -ă<Giulvăz* (com., sat TM); *giungean, -ă <Giungi* (sat SM); *giurean, -ă<Giura* (sat MH); *giurgiovean, -ă<Giurgiova* (sat CS); *giurgişean, -ă<Giurgiş* (sat MS); *giurgițean, -ă<Giurgița* (com., sat DJ); *giurgiuțean, -ă<Giurgiuț* (sat AB); *giuvărăștean, -ă <Giuvărăşti* (com., sat OT); *glăvănești an, -ă<Glăvănești* (com., sat BC; sat IS); *glâmbocean, -ă<Glâmboaca* (sat SB); *gledinean, -ă<Gledin* (sat BN); *gligoreștean, -ă <Gligorești* (sat AB, CJ); *glinean, -ă<Glina* (com., sat IF); *glodghileștean, -ă<Glodghilești* (sat HD); *glodișorean, -ă <Glodișoarele* (sat BC); *goeștean, -ă<Goești* (sat IS); *gogoșărean, -ă<Gogoșari* (com., sat GR); *gogoșeștean, -ă <Gogoșești* (sat DJ); *gogoșițean, -ă<Gogoșița* (sat DJ); *gogoșean, -ă/* (pop.) *gogoșan, -ă<Gogoşu* (com., sat DJ, MH); *gohorean, -ă <Gohor* (com., sat GL); *goicean, -ă <Goicea* (com., sat DJ); *goicelean, -ă <Goicelu* (sat BZ); *goideștean, -ă<Goidești* (sat BZ); *goieștean, -ă <Goiești* (com., sat DJ; sat AB); *goilean, -ă<Goila* (sat BH); *goisean, -ă<Goioasa* (sat BC); *gojgărean, -ă<Gojgărei* (sat OT); *golăieștean, -ă <Golăiești* (com., sat IS); *golențean, -ă <Golenți* (sat DJ); *goleșean, -ă<Goleş* (sat HD); *golțean, -ă<Goleț* (sat CS); *golfinean, -ă<Golfin* (sat DJ); *gologănean, -ă<Gologanu* (com., sat VN); *golotrenean, -ă<Golotreni* (sat VL); *golumbean, -ă <Golumbelu* (sat DJ), *Golumbu* (sat DJ); *gomoeștean, -ă<Gomoești* (sat BZ); *gonțean, -ă <Goanța* (sat MH); *goșean, -ă/* (pop.) *goșan, -ă <Goașele* (sat AB); *gonțeștean, -ă<Gonțești* (sat BZ); *gorănean, -ă <Gorani* (sat AG); *gorăneștean, -ă<Gorănești* (sat AG); *gorânean, -ă<Gorâni* (sat BZ); *gorbănean, -ă<Gorban* (com., sat IS); *gorbăneștean, -ă<Gorbănești* (com., sat BT); *gorgheștean, -ă<Gorgheşti* (sat BC); *gorgotean, -ă<Gorgota* (com., sat PH; sat DB); *gorgovean, -ă<Gorgova* (sat TL); *gornățean, -ă<Gornăcel* (sat GJ); *gornean, -ă <Gornea* (sat CS); *gorneștean, -ă<Gornești* (com., sat MS); *gornovițean, -ă <Gornovița* (sat GJ, MH); *goruneștean, -ă<Gorunești* (sat VL); *gostavicean, -ă<Gostavățu* (com., sat OT); *goștinean, -ă<Goștinu* (com., sat GR); *goteștean, -ă<Goteşti* (sat HD); *govăjdean, -ă <Govăjdia* (sat HD); *govorean, -ă <Govora* (sat OT, VL); *grădiștean, -ă<Grădești* (sat BC); *grămeștean, -ă <Grămești* (com., sat SV); *grăniceștean, -ă<Grănicești* (com., sat SV); *grebleștean, -ă<Grebleşti* (sat VL); *greonean, -ă<Greoni* (sat CS); *grestean, -ă<Gresta* (sat TR); *gridean, -ă<Grid* (sat BV, HD); *grieștean, -ă <Grieşti* (sat IS);

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

grigoreștean, -ă <Grigorești (sat SV); *grivițean, -ă<Grivița* (com., sat GL, IL, VS; sat BT); *gropnițean, -ă<Gropnița* (com., sat IS); *grozăveștean, -ă<Grozăvești* (sat DB, GL, NT, OT); *grozeștean, -ă<Grozești* (com., sat IS, MH); *gruișorean, -ă<Gruișor* (sat MS); *gruițean, -ă<Gruița* (sat DJ); *grumăzeștean, -ă<Grumăzești* (com., sat NT); *grunean, -ă<Gruni* (sat CS, TM); *gubăucean, -ă<Gubaucea* (sat DJ); *gubendrean, -ă <Gubandru* (sat OT); *gueștean, -ă<Guești* (sat OT); *gujean, -ă/* (pop.) *gujan, -ă <Guga* (sat CJ); *gugeștean, -ă<Gugești* (com., sat VN; sat VS); *gurbăneștean, -ă<Gurbănești* (com., sat CL); *gurbezean, -ă<Gurbediu* (sat BH); *gurbeștean, -ă <Gurbești* (sat BH); *gurișorean, -ă<Gurișoara* (sat VL); *gușițean, -ă<Gușiței* (sat VS); *gutinășean, -ă<Gutinaș* (sat BC); *guțean, -ă <Guțu* (sat MH); *gvărdinițean, -ă<Gvardinița* (sat MH); *hageștean, -ă<Hagiești* (sat IL); *haiducean, -ă<Haiducești* (sat AB); *haleșean, -ă/* (pop.) *haleșan, -ă<Haleș* (sat BZ); *haretean, -ă<Haret* (sat VN); *harghitean, -ă<Harghita-Băi* (sat. HR); *havârnean, -ă<Havârna* (com., sat BT); *hăbean, -ă<Habic* (sat MS); *hăbudean, -ă <Hăbud* (sat PH); *hăicean, -ă <Haicu* (sat BH); *hălălișean, -ă/* (pop.) *hălălișan, -ă <Hălăliș* (sat AR); *hălășean, -ă/* (pop.) *hălășan, -ă<Hăleasa* (sat SV); *hălmăgean, -ă< Hălmagiu* (com., sat AR), *Hălmeag* (sat BV); *hălmășean, -ă/* (pop.) *hălmășan, -ă <Hălmăsău* (sat BN); *hănășeștean, -ă <Hănășești* (sat AB); *hăncean, -ă <Hancea* (sat SV); *hăneștean, -ă<Hănești* (com., sat BT); *hănțeștean, -ă<Hănțești* (com., sat SV; sat GL); *hărănglăvean, -ă<Hărănglab* (sat MS); *hărăștean, -ă <Hărăști* (sat AB); *hătcărean, -ă<Hătcărău* (sat PH); *hândreștean, -ă<Hândrești* (sat IS); *hângăneștean, -ă<Hângănești* (sat BC); *hânguleștean, -ă<Hângulești* (sat VN); *hârjean, -ă/* (pop.) *hârjan, -ă<Hârja* (sat BC); *hârleștean, -ă<Hârlești* (sat BC); *hârseștean, -ă<Hârsești* (com., sat AG); *hârșeștean, -ă<Hârșești* (sat BH); *hârtopean, -ă<Hârtop* (com., sat SV); *hârțeștean, -ă<Hârțești* (sat NT); *hecean, -ă<Heci* (sat IS); *helegean, -ă <Helegiu* (com., sat BC); *helereștean, -ă <Helerești* (sat AB); *heltean, -ă <Heltiu* (sat BC); *hemișean, -ă/* (pop.) *hemișan, -ă<Hemeiuș* (com., sat BC); *herăștean, -ă<Herăști* (com., sat GR; sat VL); *herendean, -ă <Herendești* (sat TM); *herenean, -ă<Hirean* (sat BN); *herdean, -ă<Heria* (sat AB); *herinean, -ă<Herina* (sat BN); *herișean, -ă/* (pop.) *herișan, -ă<Hirișești* (sat GJ); *hermenean, -ă<Hărman* (com., sat BV); *hileștean, -ă<Hilești* (sat AB); *hilițean, -ă<Hiliția* (sat IS); *hinovean, -ă<Hinova* (com., sat MH); *hințeștean, -ă<Hințești* (sat AG); *hițeșean, -ă/* (pop.) *hițeșan, -ă<Hitiaș* (sat TM); *hlăpeștean, -ă<Hlăpești* (sat NT); *hlincean, -ă <Hlincea* (sat IS); *hociungean, -ă<Hociungi* (sat NT); *hodăcean, -ă<Hodac* (com., sat MS); *holodean, -ă <Holod* (com., sat BH); *holtean, -ă<Holt* (sat BC); *homeștean, -*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

ă<Homeşti (sat BZ); *homiţean, -ă<Homiţa* (sat IS); *homocean, -ă <Homocea* (com., sat VN); *homojdean, -ă <Homojdia* (sat TM); *homoricean, -ă<Homoriciu* (sat PH); *homorogean, -ă<Homorog* (sat BH); *honcean, -ă<Hoanca* (sat AB); *hondolean, -ă <Hondol* (sat HD); *honoricean, -ă<Honorici* (sat TM); *honţişorean, -ă<Honţişor* (sat AR); *hopârtean, -ă<Hopârta* (com., sat AB); *horăştean, -ă<Horăşti* (sat GJ); *hordilean, -ă<Hordila* (sat VS); *hordileştean, -ă <Hordileşti* (sat VS); *horgeştean, -ă<Horgeşti* (com., sat BC); *horlăcean, -ă <Horlacea* (sat CJ), *Horlăceni* (sat BT); *horleştean, -ă<Horleşti* (com., sat IS); *horodiştean, -ă <Horodiştea* (sat BT, IS); *hucean, -ă <Huc* (sat VS), *Huci* (sat CJ); *hudeştean, -ă<Hudeşti* (com., sat BT); *huedinean, -ă <Huedin* (oraş CJ); *hulubeştean, -ă<Hulubeşti* (com., sat DB; sat BT, GR); *hupcean, -ă<Hupca* (sat VS); *hurduceştean, -ă<Hurduceşti* (sat MH); *hurdugean, -ă<Hurdugi* (sat VS); *husniciorean, -ă <Husnicioara* (com., sat MH); *huşean, -ă/* (pop.) *huşan, -ă<Huşi* (mun. VS; sat SV); *huştean, -ă<Huştiu* (sat GL); *huzăreştean, -ă<Huzăreşti* (sat AB).

b. Baza o constituie toponime simple şi compuse: *galicean, -ă<Galicea* (com., sat VL), *Galicea Mare* (com., sat DJ); *galiţean, -ă<Galiţa* (sat CT); *gălăţean, -ă<Galaţi* (mun. GL; sat AB, HD), *Galaţii Bistriţei* (com., sat BN), *Gălăţeni* (sat MS, TR); *gârbean, -ă<Gârbău* (com., sat CJ), *Gârbău Dejului* (sat CJ), *Gârbeni* (sat BT); *gârbovăţean, -ă <Gârbovăţ* (sat CS, GL), *Gârbovăţu de Jos* (sat MH), *Gârbovăţu de Sus* (sat MH); *gârlean, -ă <Gârleni* (com., sat BC; sat DB), *Gârlenii de Sus* (sat BC); *germătean, -ă<Giarmata* (com., sat TM), *Giarmata-Vii* (sat TM); *gherăeştean, -ă <Gherăeşti* (com., sat NT), *Gherăeştii Noi* (sat NT); *ghimişean, -ă/* (pop.) *ghimişan, -ă<Ghimeş* (sat BC), *Ghimeş-Făget* (com. BC); *ghimpeţean, -ă <Ghimpeţeni* (com., sat OT), *Ghimpeţenii Noi* (sat OT); *girişean, -ă/* (pop.) *girişan, -ă<Girişeni* (com., sat BC), *Girişu de Criş* (com., sat BH), *Girişu Negru* (sat BH); *giuleştean, -ă <Giuleşti* (com., sat MM; sat BH, NT, SV, VL), *Giuleştii de Sus* (sat VL); *giurgiuvean, -ă <Giurgiu* (mun. GR), *Giurgiuveni* (sat VL); *glodean,-ă<Glodu* (sat AG, SV, VL), *Glodu-Petcari* (sat BZ), *Glodurile* (sat BZ); *glogovean, -ă<Glogova* (com., sat GJ), *Glogoveanu* (sat DB); *godineştean, -ă <Godineşti* (com., sat GJ; sat HD), *Godineştiide Jos* (sat BC), *Godineştii de Sus* (sat BC); *goleştean, -ă<Goleasca* (sat AG, GR), *Goleşti* (com., sat VN; com. VL; sat AG), *Goleştii de Sus* (sat VN); *gorneţean, -ă<Gornenţi* (sat MH), *Gornet* (com., sat PH; sat BZ), *Gornet-Cricov* (com., sat PH); *grădiştean, -ă <Grădiştea* (com., sat BR, CL, IF, VL; sat DJ, GR, OT, PH), *Grădiştea de Munte* (sat HD), *Grădişteanca* (sat TR); *grecean, -ă<Greaca* (com., sat GR), *Greceanca* (sat BZ), *Greceşti* (com., sat DJ), *Greci* (com., sat MH, TL; sat DB, OT,

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

VL), *Grecii de Jos* (sat IL); *groșean, -ă/* (pop.) *groșan, -ă <Grosuri* (sat HD), *Groș* (sat HD), *Groșani* (sat AG, BZ, PH), *Groșeni* (sat AG), *Groși* (com., sat MM; sat AB, AR, BH, NT, TM, VL), *Groșii Noi* (sat AR), *Groșii Țibleșului* (com., sat MM); *hălmăjean, -ă/* (pop.) *hălmăjan, -ă<Halmeu* (com., sat SM), *Halmeu Vii* (sat SM); *hărmăneștean, -ă<Hărmăneasa* (sat IS), *Hărmănești* (com., sat IS), *HărmăneștiiNoi* (sat IS), *Hărmănești Vechi* (sat IS); *hășmășean, -ă/* (pop.) *hășmășan, -ă <Hășmaș* (com., sat AR; sat SJ), *HășmașuCiceului* (sat BN); *hidișean, -ă/* (pop.) *hidișan, -ă<Hidiș* (sat BH), *Hidișel* (sat BH), *Hidișelu de Jos* (sat BH); *Hidișelu de Sus* (com., sat BH); *hobițean, -ă<Hobița* (sat GJ, HD), *Hobița-Grădiște* (sat HD); *homorodean, -ă <Homoroade* (com. SM), *Homorod* (com., sat BV; sat HD), *Homorodu de Jos* (sat SM), *Homorodu de Mijloc* (sat SM), *Homorodu de Sus* (sat SM); *horodnicean, -ă<Horodnic de Jos* (com., sat SV), *Horodnic de Sus* (com., sat SV), *Horodniceni* (com., sat SV); *hunedorean, -ă<Hunedoara* (mun. HD), *HunedoaraTimișană* (sat AR); *hurezean, -ă <Horezu* (oraș VL; sat GJ, OT), *Horezu Poenari* (sat DJ), *Hurez* (sat BV, SJ); *hutean, -ă <Huta* (sat BH, CJ, SJ), *Huta Certeze* (sat SM), *Huta Voivozi* (sat BH).

c. Baza o constituie exclusiv toponime compuse: *găldean, -ă<Galda de Jos* (com., sat AB), *Galda de Sus* (sat AB); *gârlean, -ă<Gârla Aneț* (sat BC), *Gârla Mare* (com., sat MH); *georocean, -ă<Georocu Mare* (sat DJ); *ghizășean, -ă<Ghijasa de Jos* (sat SB), *Ghijasa de Sus* (sat SB); *giurcuțean, -ă <Giurcuța de Jos* (sat CJ), *Giurcuța de Sus* (sat CJ); *grebenișean, -ă/* (pop.) *grebenișan, -ă <Grebenișude Câmpie* (com., sat MS); *gurean, -ă<Gura Râului* (com., sat SB); *hăndălean, -ă<Handalu Ilbei* (sat MM).

Derivatele pot fi formate de la toponime diferențiate morfologic prin gen sau/și număr, mai rar prin determinare definită: *gălbean, -ă<Galbena* (sat AB), *Galbeni* (sat BC, BT, VN), *Galbenu* (com., sat BR); *găvănean, -ă <Găvanele* (sat BZ), *Găvani* (sat BR), *Găvanu* (sat VS); *gorgănean, -ă<Gorgan* (sat AB), *Gorganu* (sat AG); *gorunean, -ă<Gorun* (sat NT), *Goruna* (sat PH), *Goruni* (sat CT, IS); *goștilean, -ă<Goștila* (sat SJ), *Goștilele* (sat CL); *grănicean, -ă<Grăniceri* (com., sat AR), *Grănicerii* (sat TM); *grebnean, -ă <Greabăn* (sat AG), *Greabănu* (sat AG), *Grebănu* (com., sat BZ); *gresean, -ă <Gresia* (sat BZ, PH), *Gresu* (sat VN); *grindean, -ă<Grind* (sat HD), *Grindeni* (sat MS), *Grindu* (com., sat IL, TL); *grohotean, -ă<Grohot* (sat HD), *Grohotele* (sat HD); *gurguiețean, -ă<Gurguiata* (sat VL), *Gurguieți* (sat BR); *hădărean, -ă<Hădărău* (sat AB), *Hădăreni* (sat MS); *hășdățean, -ă<Hășdat* (sat HD), *Hășdate* (sat CJ); *hârsean, -ă<Hârsa* (sat PH), *Hârseni* (com., sat BV); *hârșovean, -ă<Hârșova* (oraș CT, sat VS), *Hârșoveni*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

(sat VS); *hârtopean, -ă<Hârtoape* (sat IS), *Hârtop* (sat NT); *herepean, -ă<Herepea* (sat MS), *Herepeia* (sat HD); *horean, -ă<Horea* (com., sat AB; sat SM), *Horia* (com., sat NT, TL; sat AR, BT, BR, CT, IL); *hulubean, -ă <Hulub* (sat BT), *Huluba* (sat AG).

2.Derivate adjectivale cu varianta sufixală *-(i)an, -ă*

a. Baza o constituie toponime simple și derivate: *gălăoian, -ă<Gălăoaia* (sat MS); *gălățuian, -ă <Gălățui* (sat CL); *găleșoian, -ă<Găleșoaia* (sat GJ); *gălpâian, -ă<Gălpâia* (sat SJ); *gătăian, -ă <Gătaia* (oraș, sat TM); *gecan, -ă <Geaca* (com., sat CJ); *gersan, -ă <Gersa* I, *Gersa* II (sat BN); *gheghian, -ă <Gheghie* (sat BH); *ghejan, -ă <Gheja* (sat MS); *ghelințan, -ă<Ghelința* (com., sat CV); *ghelmegioian, -ă<Ghelmegioaia* (sat MH); *ghidan, -ă<Ghida* (sat BH); *ghiorăcan, -ă <Ghiorac* (sat BH); *ghiorocan, -ă<Ghioroc* (com., sat AR); *ghioroian, -ă<Ghioroiu* (com., sat VL); *gilăuan, -ă<Gilău* (com., sat CJ); *gintan, -ă<Ginta* (sat BH); *giulan, -ă <Giula* (sat CS); *giuroian, -ă <Giuroiu* (sat VL); *gâlmeian, -ă <Gâlmeia* (sat PH); *gânțăgan, -ă<Gânțaga* (sat HD); *gârdoian, -ă <Gârdoaia* (sat MH); *glăvan, -ă<Glăvile* (com., sat VL); *glimbocan,-ă <Glimboca* (com., sat CS); *glogovețan, -ă<Glogoveț* (sat AB); *goian, -ă <Goia* (sat AG); *goruian, -ă <Goruia* (com., sat CS); *grătian, -ă<Gratia* (com., sat TR); *gruian, -ă <Grui* (sat GJ), *Gruia* (com., sat MH), *Gruieri* (sat VL), *Gruiu* (com., sat IF; sat Ag, CL, OT, VL), *Gruiu Lupului* (sat VL); *guguian, -ă <Gogoiu* (sat VN); *gulian, -ă <Gulia* (sat DB, SV), *Gulianca* (sat BR); *gurban, -ă<Gurba* (sat AR); *gurghian, -ă<Gurghiu* (com., sat MS); *guruslan, -ă<Guruslău* (sat SJ); *gusan, -ă<Gusu* (sat SB); *hamzoian, -ă<Hamzoaia* (sat NT); *hangan, -ă <Hangu* (com., sat NT); *hașegan, -ă <Hașag* (sat SB); *hăgan, -ă <Hagău* (sat CJ, MS); *hălchian, -ă<Hălchiu* (com., sat BV); *hăprian, -ă<Hăpria* (sat AB); *hărtăuan, -ă<Hărtău* (sat MS); *herlan, -ă <Herla* (sat SV); *hârlăuan, -ă<Hârlău* (oraș IS); *hermezian, -ă<Hermeziu* (sat IS); *hidan, -ă<Hida* (com., sat SJ); *hidigan, -ă <Hideaga* (sat MM); *hobăian, -ă <Hobaia* (sat GR); *hodivoian, -ă<Hodivoaia* (sat GR); *hunian, -ă<Hunia* (sat DJ).

b. Baza o constituie toponime simple și compuse: *găian, -ă<Gaia* (sat DJ), *Gaiu Mic* (sat TM); *gâlgan, -ă<Gâlgău* (com., sat SJ), *Gâlgău Almașului* (sat SJ); *gârbovan, -ă<Gârbou* (com., sat SJ), *Gârbova* (com., sat AB), *Gârbova de Jos* (sat AB), *Gârbova de Sus* (sat AB); *gârdan, -ă < Gârda-Bărbulești* (sat AB), *Gârda Seacă* (sat AB), *Gârda de Sus* (com., sat AB), *Gârde* (sat AB); *hodăian, -ă<Hodaia* (sat MS), *Hodaie* (sat CJ), *Hodăi Boian* (sat CJ).

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

c. Baza o constituie exclusiv toponime compuse: *giurtelecan, -ă<GiurtelecuHododului* (sat SM), *GiurtelecuŞimleului* (sat SJ); *gligan,-ă<Gliganude Jos* (sat AG), *Gliganu de Sus* (sat AG); *horotan, -ă<HoroatuCehului* (sat SJ), *HoroatuCrasnei* (com., sat SJ); *husăsan, -ă<Husasău de Criş* (sat BH), *Husasău de Tinca* (com., sat BH).

Toponimele-bază sunt diferenţiate morfologic prin gen sau/şi număr, rar prin determinare definită: *gheboian,-ă<Gheboaia* (sat DB), *Gheboieni* (sat DB); *guşoian, -ă<Guşoeni* (com., sat VL), *Guşoianca* (sat VL), *Guşoiu* (sat DB); *haţegan, -ă<Haţeg* (oraş HD, sat CT), *Haţegana* (sat AB); *hodişean, -ă/* (pop.) *hodişan, -ă <Hodiş* (sat AR, BH), *Hodişa* (sat SM), *Hodişu* (sat CJ); *hodoşean, -ă/* (pop.) *<Hodoş* (sat BH, TM), *Hodoşa* (com., sat MS; sat HR); *holdean, -ă<Holda* (sat SV), *Holdea* (sat HD); *hotăran, -ă <Hotar* (sat BH), *Hotarele* (com., sat GR; sat VL), *Hotaru* (sat OT, VN), *Hotărani* (sat MH, OT).

3.Derivate omonime cu baza toponimică (în forma de masculin singular)

Foarte puţine adjective se încadrează în această categorie: *gogan, -ă<Gogan* (sat MS); *hereclean, -ă<Hereclean* (com., sat SJ).

4.Derivate adjectivale formate cu sufixul *-ar*

Trecerea la adjectiv este formală când toponimele au şi formă de masculin/neutru plural: *ghebar, -ă <Gheaba* (sat PH), *Ghebari* (sat VN); *ghelar, -ă <Ghelari* (com., sat HD); *gherţar, -ă<Gherţa Mare* (sat SM), *Gherţa Mică* (com., sat SM), *Gherţari* (sat AB); *ghindar, -ă<Ghinda* (sat BN), *Ghindari* (com., sat MS; sat VL); *ghiocar, -ă<Ghiocari* (sat BZ); *goştinar, -ă<Goştinari* (com., sat GR); *grădinar, -ă<Grădina* (com., sat CT), *Grădinari* (com., sat CS, GR, OT; sat IS), *Grădini* (sat MS), *Grădinile* (com., sat OT).

5.Nu au derivate o serie de baze toponimice

a. nume de personalităţi: *General Berthelot* (com., sat HD); *General Praporgescu* (sat TL); *General Scărişoreanu* (sat CT); *George Coşbuc* (sat BT); *George Enescu* (com., sat BT); *Gheorghe Doja* (com., sat IL, MS; sat BC); *Gheorghe Lazăr* (com., sat IL); *Heliade Rădulescu* (sat BZ);

b. compuse formate din oiconim+ antroponim: *Hanu Conachi* (sat GL), *Hanu lui Paia* (sat DB), *Hanul Ancuţei* (sat NT);

c. nume comune la origine: *Gaura Săngerului* (sat MS); *Găinuşa* (sat AG); *Geamăna* (sat AB, AG, VL), *Gemenele* (com., sat DB), *Gemeni* (sat MH); *Ginerică* (sat

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureş, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

VL); *Globu Craiovei* (sat CS); *Groape* (sat MM), *Gropanele* (sat DJ); *Ghionoaia* (sat BC); *Herghelia* (sat MS); *Hora Mare* (sat CS).

Derivatele prezentate la nivelul lexemelor se formează de la nume toponimice neutre în cea mai mare parte. Și femininul este bine reprezentat: *Galbena, Galicea, Galița, Galșa, Gălăoaia, Găleșoaia, Gălpâia, Găneasa, Gărâna, Gătaia, Gâlmeia, Gângiova, Gânțaga, Gârbovița, Gârcina, Gârdoaia, Gârlița, Gârnița, Gerăușa, Ghelința, Ghelmegioaia, Ghergheasa, Gherghina, Gherghița, Gherla, Ghireasca, Ghirișa, Ghiroda, Ghizela, Giarmata, Ginta, Giula, Giubega, Giurgița, Glina, Glâmboca, Glogova, Goanța, Goașele, Gogoșița, Goicea, Goila, Goioasa, Goleasca, Gorgota, Gorgova, Gornovița, Govăjdia, Govora, Grădiștea, Grădișteanca, Greaca, Greceanca, Gresta, Grivița, Gropnița, Gruița, Gubaucea, Guga, Gurba, Gurișoara, Gvardinița, Hamzoaia, Hațegana, Hăleasa, Hăpria, Hărmăneasa, Hârsa, Hârșova, Herepea, Herepeia, Heria, Herina, Hida, Hideaga, Hilița, Hinova, Hârja, Hoanca, Hobița, Hodaia, Hodișa, Hodora, Hodoșa, Holboca, Holda, Holdița, Homița, Homojdia, Hopârta, Hordila, Horodiștea, Huluba, Hunedoara, Hunia, Hupca, Husia, Husnicioara, Huta.*

Tot feminine sunt și compuse precum: *Galda de Jos, Galicea Mare, Gârbova de Sus, Gârla Mare, Ghijasa de Jos, Giucuța de Sus, Grădiștea de Munte, Hodăi Boian, Hobița-Grădiște, Hunedoara Timișană, Huta Certeze* etc. În cazul lor, numele-centru este primul element în compus. El poartă informația gramaticală de gen și număr.

Derivatele *nume de grup*[6] se pot raporta la toponime diferențiate prin gen (*Galbena, Galbenu*; *Gorun, Goruna*; *Gresia, Gresu*; *Hodiș, Hodișa*; *Hodoș, Hodoșa*; *Hulub, Huluba*), prin număr (*Geamăna, Gemenele*; *Glodu, Glodurile*; *Goleasca, Goleşti*; *Greceanca, Grecești*; *Gurguiata, Gurguieți*; *Hârtop, Hârtoape*).

Derivatele adjectivale (sau nume comune) cu formă de masculin plural au un rol important în procesul de toponimizare: *Gheboaia>gheboieni>Gheboieni*; *Grind>grindeni>Grindeni*; *Hădărău>hădăreni>Hădăreni*; *Hârsa>hârseni>Hârseni*; *Hârșova>hârșoveni>Hârșoveni* etc.

Unele derivate au și o variantă populară în uz: *galeșean, -ă*/(pop.) *galeșan,-ă*; *gălșean, -ă*/ (pop.) *gălșan, -ă*; *gănășean, -ă*/ (pop.) *gănășan, -ă*; *ghirodean, -ă*/ (pop.) *ghirozean, -ă*; *haleșean, -ă*/ (pop.) *haleșan, -ă*; *hălășean, -ă*/ (pop.) *hălășan, -ă*; *hălmășean, -ă*/ (pop.) *hălmășan, -ă* etc. De exemplu: „Îl salut și pe colegul meu de clasă

[6] *Cf. Gh. Bolocan, Categoria „nume de grup în toponimie", în LR, XXV (1976), Nr. 1, p. 89-98.*

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)

liceală, Ioan Păcurar, *gălșan*, dar iubitor de Șiria". (https://www.facebook.com/media/set/?, 18.05.2016, *Simpozion Nicolae Ștefu – învățătorul, compozitorul și dirijor*); „Chiar dacă au dominat teritorial, gazdele nu au periclitat poarta *ghirodenilor* şi abia în minutul 32 Ilie a avut o sclipire, dar nu l-a putut învinge pe Mateescu, deși a rămas singur cu acesta". http://sporttim.ro/fotbal, 14.10.2016, *Barany, a treia victorie afară pentru Ghiroda, care pomenește de delegări*); „Cea mai bună performanţă din istoria clubului *ghirozean*, locul 1 în Divizia D Timiş, a fost conturată astăzi cu extrem de multe emoţii, în deplasare la o echipă risipitoare pe propriul teren: Progresul Racoviţa – CS Ghiroda 2-3 (0-0)". (http://sporttim.ro/fotbal, 31.05.2014, *Divizia D Timiș: cea mai bună performanță din istoria clubului ghirozean!*)

Toponimele care încep cu literele G și H generează derivate care sporesc inventarul numelor comune și al adjectivelor limbii române. Ele prezintă o serie de caracteristici gramaticale și lexicale, prin care se diferențiază între ele și în raport cu baza.

BIBLIOGRAFIE

Bolocan, Gheorghe, Categoria „nume de grup în toponimie", în LR, XXV (1976), Nr. 1, p. 89-98.

Graur, Al., *Nume de persoane*, București, Editura Științifică, 1965.

DTRO = Gheorghe Bolocan, *Dicționarul toponimic al României Oltenia* (DTRO), vol. I, A-B, Craiova, Editura Universitaria, 1993.

FCLR = Academia Română, *Formarea cuvintelor în limba română din secolele al XIV-lea –al XVIII-lea*, București, Editura Academiei Române, 2007.

Graur, Al., *Nume de persoane*, București, Editura Științifică, 1965.

Pitiriciu, Silvia, Détoponimique roumains, în vol. Numele și numirea. Actele conferinței internaționale de onomastică, ediția I: Interferențe multietnice în antroponimie, Baia Mare, 19-21 septembrie, 2011, editor Oliviu Felecan, Cluj-Napoca, Editura Mega, p. 449-452.

Pitiriciu, Silvia, *Derivate cu bază toponimică (litera C)*, cu prilejul Conferinței internaționale „Zilele Sextil Pușcariu", în vol. *Caietele Sextil Pușcariu II. Actele Conferinței Internaționale „Zilele Sextil Pușcariu"*, ediția a II-a, Cluj-Napoca, 10-11 septembrie 2015, Cluj-Napoca, Scriptor & Argonaut, 2015, p. 392-399, ISSN 2393-526X

Pitiriciu, Silvia, *Derivate cu bază toponimică (literele D, E, F)*, în vol. *The Proceedings of the European Integration – Between Tradition and Modernity Congress*, Târgu-Mureș, Editura Universităţii „Petru Maior", Volume Number 6, 2015, p. 210-217, ISBN 978-606-581-095-2.

Arhipelag XXI Press, Tîrgu Mureș, ISBN: 978-606-8624-03-7

BDD-V3949 © 2016 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.75 (2026-11-06 20:56:24 UTC)